

Dosarul nr. 2ra-1602/20

Prima instanță: (Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni) C. Crețu

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) I. Secrieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță

Î N C H E I E R E

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Harti Valentina, reprezentată de avocatul Popescu Mihai,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Harti Valentina împotriva Verei Harti, intervenient accesoriu Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni cu privire la declararea nulă a căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Harti Vera, persoanele interesate Harti Valentina, Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni cu privire la constatarea faptelor cu valoare juridică, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, prin care s-a admis apelul declarat de Harti Vera, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018 și s-a emis în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă :

La 03 aprilie 2015 Harti Valentina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Verei Harti, intervenient accesoriu Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni cu privire la declararea nulă a căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Harti Valentina a menționat că la 27 decembrie 1997, a înregistrat căsătoria cu Harti Vasile la Oficiul Stare Civilă Botanica sub nr. 996. Din căsătorie s-au născut trei copii: Harti Tamara, Harti Victor și Harti Vasile.

A specificat că în anul 2000, împreună cu familia au plecat cu traiul permanent în Germania, iar împreună cu soțul au procurat imobile în Republica Moldova.

Reclamanta a invocat că între timp, soțul Harti Vasile a revenit în Moldova, iar la 02 iulie 2014, acesta a decedat.

După înmormântare, pârâta Harti Vera i-a comunicat că Harti Vasile la data de 10 septembrie 2013, a fost desfăcută căsătoria cu Harti Valentina, iar la 14 februarie 2014, a înregistrat căsătoria cu acesta.

A declarat că, în termenul legal, Harti Vera a depus la notar cerere privind acceptarea succesiunii, fapt realizat și de către Harti Valentina și copiii săi.

De asemenea a menționat că a contestat hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 10 septembrie 2013 cu privire la declararea nulă a căsătoriei, care prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014, a fost casată, cauza fiind restituită la rejudecare.

După rejudecarea cauzei, căsătoria încheiată între Harti Vasile și Harti Vera, a fost considerată ca fiind nelegitimă.

Harti Valentina a solicitat declararea nulă a căsătoriei încheiate între Harti Vasile și Harti Vera, înregistrată la Primăria s. Puhoi, r. Anenii Noi la 14 februarie 2014 sub nr. 4 și încasarea de la Harti Vera a cheltuielilor de judecată.

La 11 decembrie 2017, Harti Vera a depus cerere reconvențională, persoanele interesate Harti Valentina, Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică, încasarea prejudiciul moral și a cheltuielilor de judecată (f.d. 150-161 Vol. I).

În motivarea cererii reconvenționale, Harti Vera a menționat că a făcut cunoștință cu Harti Vasile în anul 2011, iar la 19 septembrie 2012 au înregistrat cununia religioasă.

Harti Vera a menționat că prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 septembrie 2013, căsătoria dintre Harti Valentina și Harti Vasile a fost desfăcută, fapt confirmat prin certificatul de divorț din 12 decembrie 2013, iar la 14 februarie 2014, a înregistrat căsătoria cu Harti Vasile.

De asemenea, a specificat că Harti Valentina a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 septembrie 2013, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2015, hotărârea a fost casată, iar cauza a fost trimisă la rejudecare în prima instanță.

După rejudecarea cauzei, prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 03 iunie 2015, procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Harti Vasile împotriva Valentinei Harti cu privire la desfacerea căsătoriei, a fost încetat în legătură cu decesul reclamantului Harti Vasile la 02 iulie 2014.

Harti Vera a solicitat constatarea faptelor cu valoare juridică și anume:

- constatarea faptului că Harti Valentina după 8 luni de căsătorie și după desfacerea căsătoriei cu Harti Vasile, începând cu data de 27 iunie 1980 și până la 27 decembrie 1997, s-a aflat în relații de concubinaj cu Harti Vasile;

- constatarea faptului încetării relațiilor de familie între foștii soți Harti Vasile și Harti Valentina din data de 21 decembrie 1999, momentul plecării Valentinei Harti din Republica Moldova;

- constatarea faptului că începând cu 21 decembrie 1999 și până la 10 septembrie 2013, Harti Valentina nu a conviețuit cu Harti Vasile mai mult de 3 ani;

- constatarea valabilității căsătoriei înregistrate cu Harti Vasile la 14 februarie 2014 de către Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni sub nr. 4;

- încasarea de la Harti Valentina a sumei de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Harti Valentina.

S-a declarat nulă căsătoria încheiată la 14 februarie 2014 între Harti Vasile și Cozacioc (Harti) Vera, înregistrată de către Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni sub nr. 4.

Cererea reconvențională depusă de Harti Vera a fost respinsă (f.d. 92-98 Vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2019, s-a admis apelul declarat de Harti Vera, s-a casat hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018 în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de Harti Valentina și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-a încetat procesul civil intentat la cererea de chemare în judecată depusă de Harti Valentina împotriva Verei Harti, intervenient accesoriu Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni cu privire la declararea nulă a căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În rest, hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018 a fost menținută (f.d. 136 – 146 Vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 decembrie 2019, s-a admis recursul declarat de Harti Valentina, reprezentată de avocatul Popescu Mihai, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2019 și s-a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d. 180-185 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2020, s-a admis apelul declarat de Harti Vera, s-a casat hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018, în partea admiterii acțiunii inițiale și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Harti Valentina împotriva Verei Harti, intervenient accesoriu Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni cu privire la declararea nulă a căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În rest, hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 14 decembrie 2018, s-a menținut.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut ca fiind greșită concluzia instanței de fond în partea declarării nulității căsătoriei încheiate la 14 februarie 2014 între Harti Vasile și Cozacioc (Harti) Vera.

La caz, instanța de apel a constatat că prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 10 septembrie 2013, a fost desfăcută căsătoria între Harti Vasile și Harti Valentina, înregistrată la 27 decembrie 1997 la Oficiul Stare Civilă Botanica.

Astfel instanța de apel a concluzionat că la 14 februarie 2014, Harti Vasile și Cozacioc (Harti) Vera au încheiat căsătoria la Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni.

Totodată, instanța de apel a conchis că Harti Valentina pretinde nulitatea celei de-a doua căsătorii încheiate între Harti Vera și Harti Vasile.

Respectiv, instanța de apel a ajuns la concluzia că nu sunt întrunite condițiile legale de declarare a nulității căsătoriei.

Mai mult ca atât, hotărârea instanței de judecată pronunțată la data de 10 septembrie 2013, prin care a fost desfăcută căsătoria între Harti Vasile și Harti Valentina și în temeiul căreia a fost eliberat actul de divorț din 25 octombrie 2013, ulterior anulat, și-a produs efectele juridice.

Prin urmare, anularea certificatului de divorț în anul 2018, nu poate produce efecte juridice asupra căsătoriei din 2014, în condițiile în care nu este admisă succesiunea în drepturi procedurale, caz în care căsătorie dintre Harti Vasile și Harti Vera rămâne a fi una valabilă.

La 21 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Harti Valentina, reprezentată de avocatul Popescu Mihai, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea casării hotărârii primei instanțe, cu menținerea în această parte a hotărârii.

Recurenta Harti Valentina, în motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, la emiterea căreia au fost apreciate greșit probele administrate.

La fel, a specificat că la examinarea cauzei, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Prin urmare, recurenta a invocat netemeinicia concluziilor instanței de apel în partea contestată, acestea fiind lipsite de suport legal și probatoriu.

La 08 octombrie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de Primăria s. Puhoi, r. Ialoveni la 16 octombrie 2020, iar de către Cozacioc (Harti) Vera la 27 octombrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d. 50-51 Vool. II).

La 28 octombrie 2020, Harti Vera a depus referință la recursul declarat de Harti Valentina, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 23 iunie 2020.

La 14 iulie 2020, în adresa părților a fost expediată decizia motivată a instanței de apel, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 21 septembrie 2020, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Avînd în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Harti Valentina, reprezentată de avocatul Popescu Mihai, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Harti Valentina, reprezentată de avocatul Popescu Mihai.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru